

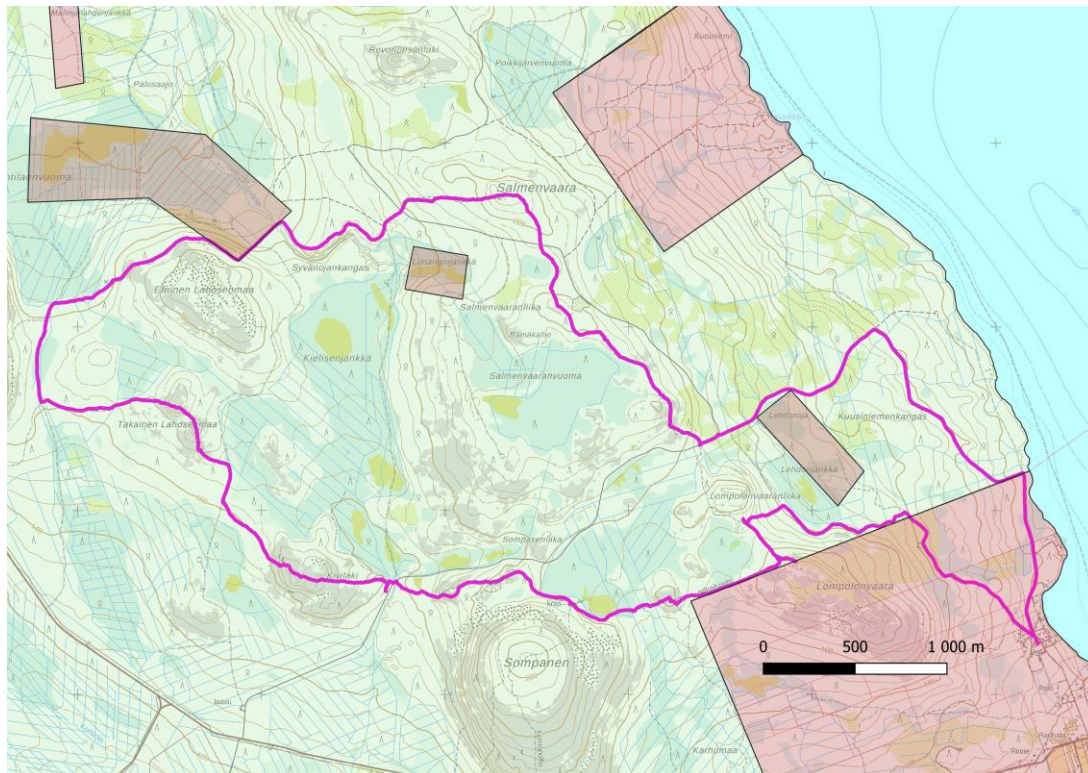
Salmenvaaran reittisuunnitelma
YLITORNION MAASTOPYÖRÄILYREITIT
12.9.2025

Sisällysluettelo

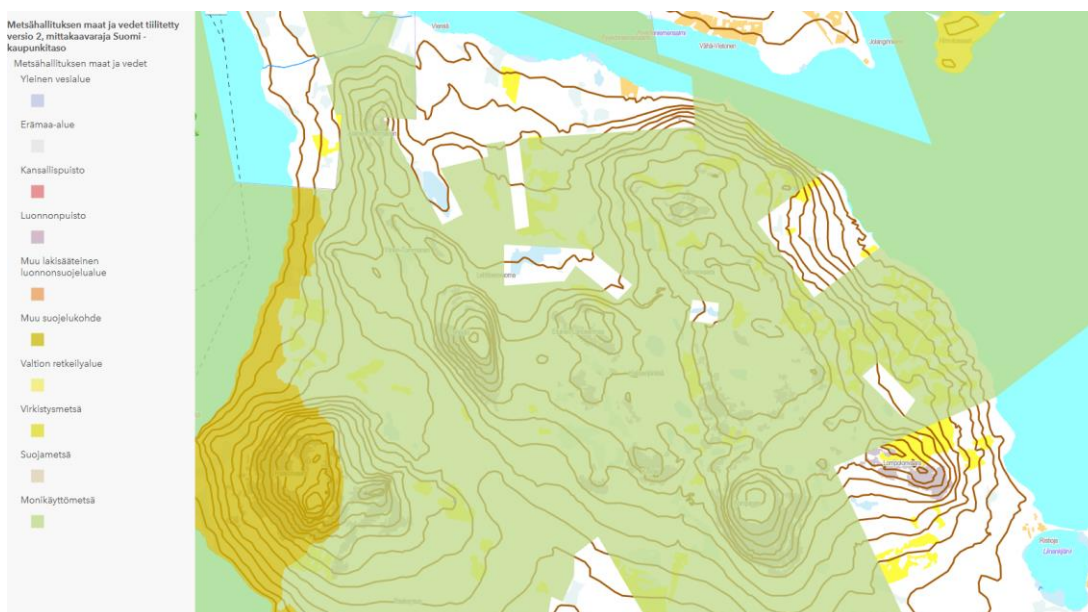
1. Maastotutkimukset
2. Johtopäätökset
3. Tarvittavat toimenpiteet ja rakenteet
4. Opasteet
5. Kustannusarvio

1. Maastotutkimukset

Maastotutkimukset suoritettiin ennakkoon pyöräilytyöryhmän kanssa sovituilla reiteillä.

Tutkittu reitti. Yksityisten omistamat maat varjostettu kartassa punaisella

Metsähallituksen maaomaisuus

Tutkitun reitin alku ja loppuosa kulkevat yksityisten mailla. Muilta osin reitti sijaitsee Metsähallituksen "monikäyttömetsissä". Reitti muodostuu metsäkoneurista, metsäteistä ja metsään kulkemisen seurauksena syntyneistä poluista. Metsäkoneurat ja vanhat metsätieaukot olivat monin paikoin heinittyneitä. Iso-vietosen rannan läheisyydessä kulkeva ura on myös pehmeä ja kostea. Loma-Vietosen läheisyydessä kulkevilla kovapohjaisilla urilla oli porojen kulkemisen seurauksena kapea heinätön kulku-ura, joka on kuitenkin liian kapea pyörällä kuljettavaksi.

Pehmeä ja kostea ura

Poron polku metsätieaukolla

Umpeen heinittynyt metsätieaukko

Ensimmäinen noin 3,5 kilometrin mittainen vanhoja metsätieaukkoja pitkin kulkeva osuus muuttuu heinäisemmäksi ja vaikeakulkuisemmaksi, kun lähestytään Salmenvaarantietä. Salmenvaarantie on hyväkuntoinen soratie.

Salmenvaarantie

Mikon polku ylittää Salmenvaaran tien noin 100 metrin päässä Loma-Vietoselta tulevan vanhan metsätieaukon ja Salmenvaaran tien risteyksestä. Ensimmäinen noin 700 metrin osuus Mikon polusta on erittäin vaativaa metsämaastoa ja polku-ura on lähes hävinnyt.

Mikonpolun ensimmäistä osuutta olisi vaikea seurata ilman reittimerkintöjä

Salmenvaraa lähestyttäessä polku muuttuu hiljalleen helppokulkuisemmaksi ja lopulta upeaksi neulaspoluksi joka kulkee halki kauniiden mäntykankaiden. Metsäkoneen jäljet tekevät polun seuraamisesta muutamilla lyhyillä osuuksilla hieman hankalaa, mutta pienellä raivaamisella ja haravoinnilla polku saadaan selkeämmäksi.

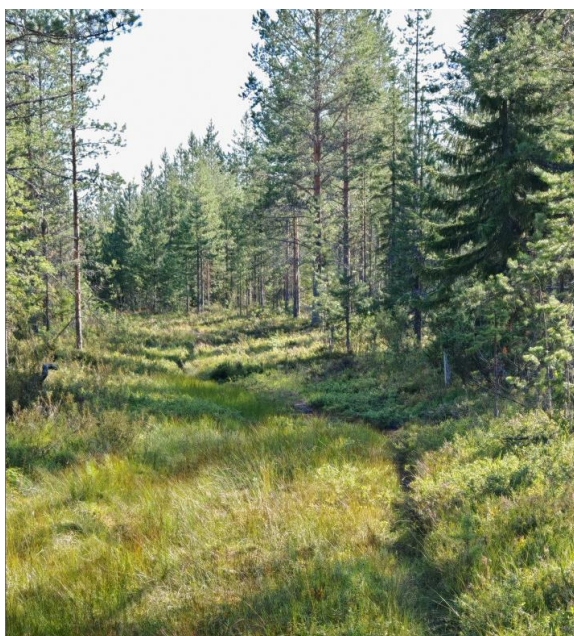
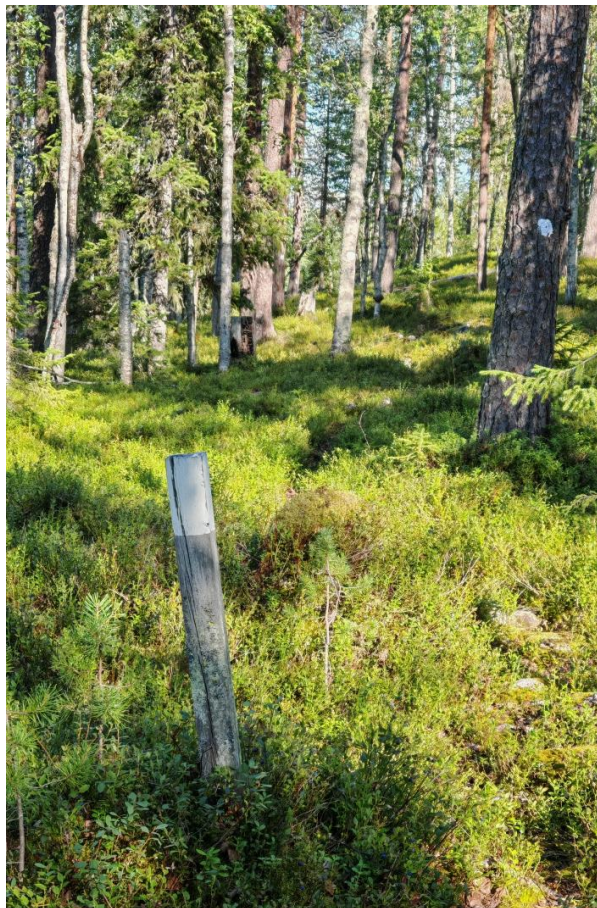

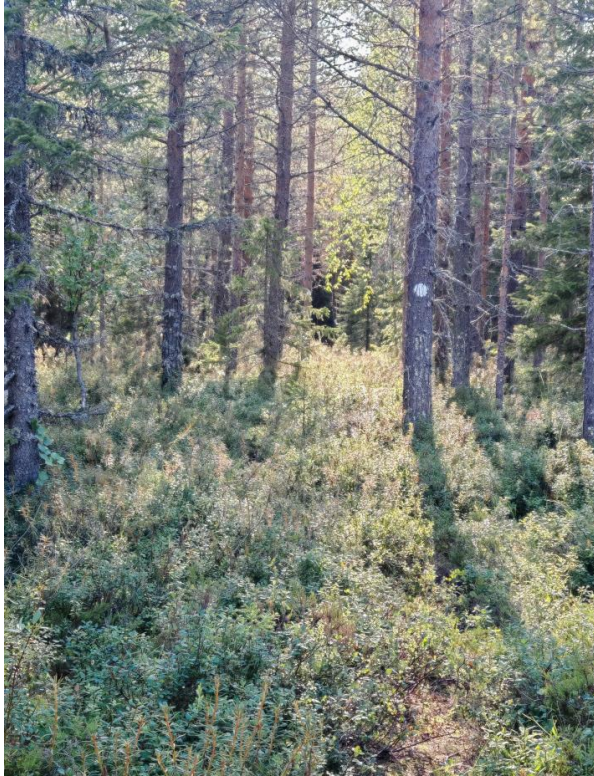

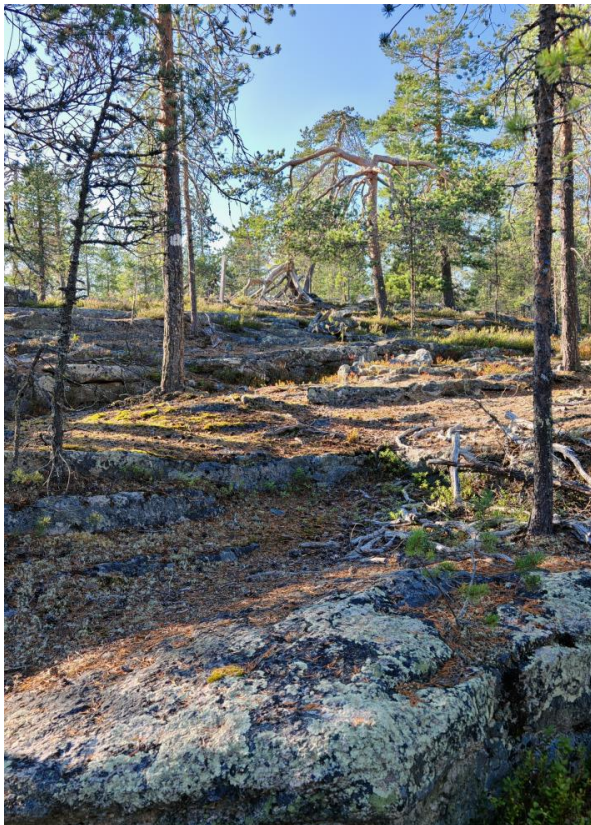
Helppokulkuista polkua Salmenvaaran maastoissa

Mikonpolku jatkuu pyöräilyyn sopivana vajaat kolme kilometriä aina Syväojan kanjonille asti. Kanjonin ylitys on todella vaativa ja noin 200 metriä kanjonin ylityksen jälkeen polku muuttuu uudestaan erittäin vaikeakulkuiseksi.

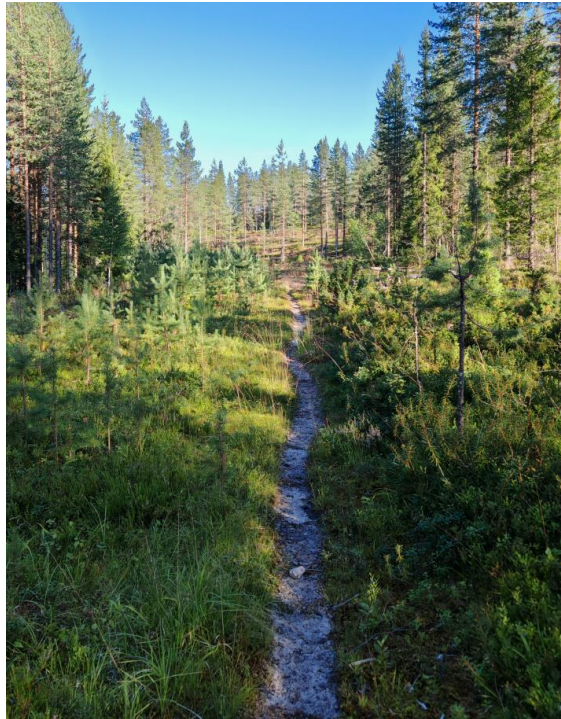
Loppuosa Mikon polulla kulkevasta reittiosuudesta on pyöräilyn näkökulmasta haastavaa lukuunottamatta lyhyitä helpompia polku- tai metsätieosuuksia. Kaikki vaarojen ylitykset olivat kivikkoisia ja monin paikoin polkua oli vaikea erottaa maastosta. Alla kuvakollaasi tältä osuudelta.

Viimeinen Metsähallituksen mailla kulkeva reittiosuus seuraa vanhoja metsätieaukkoja ja on paikoin haastavaa pyöräillä.

2. Johtopäätökset

Salmenvaaran läheisyydessä oleva osuus Mikon polusta on erittäin elämyksellistä ajettavaa, joka on mahdollista kunnostaa kaatuneita puita poistamalla ja hakkuujätteitä raivaamalla

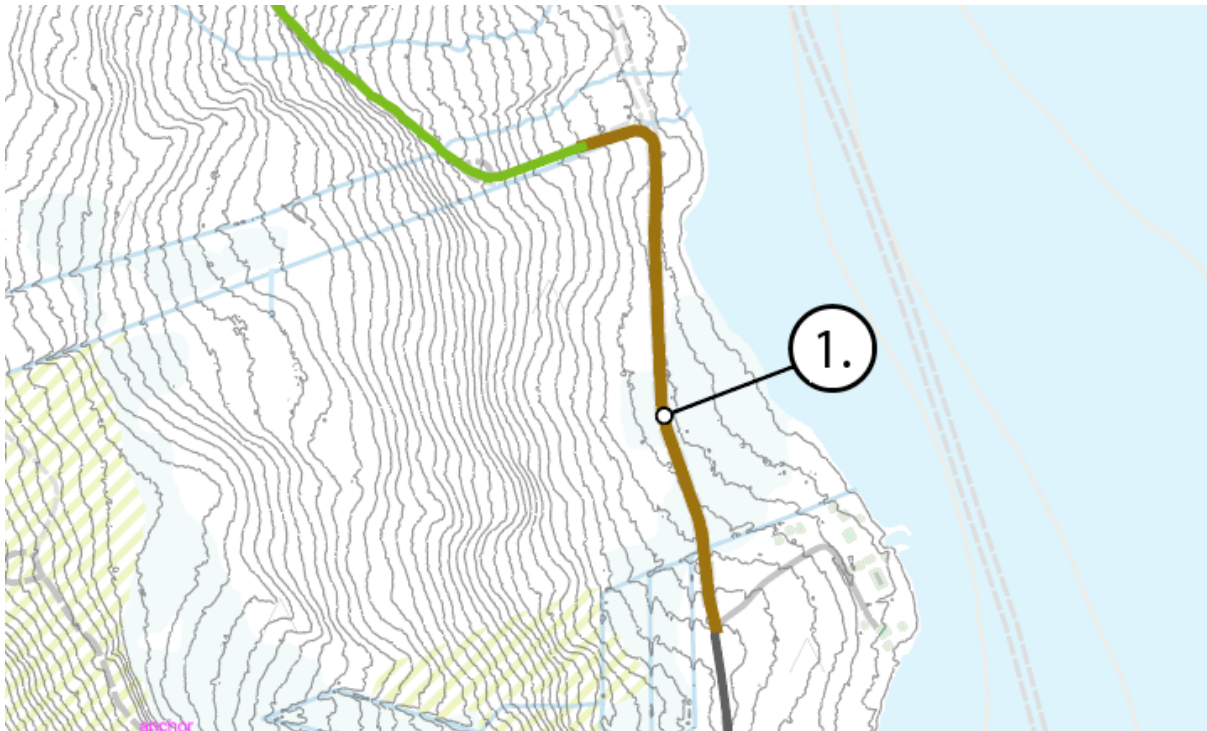
yhtenäiseksi polkukokemukseksi. Salmenvaaran ympäristössä on mahdollista hyödyntää metsäteitä, jotta saadaan luotua mielekäs ympyräreitti. Vanhoja metsäteitä hyödyntämällä saadaan reittiyhteys Loma-Vietosesta Salmenvaaran elämyksellisille neulaspoluille.

Havainnekuva suunnitellusta reitistä

3. Tarvittavat toimenpiteet ja rakenteet

3.1. Sorastus / pitkospuut (510 m)

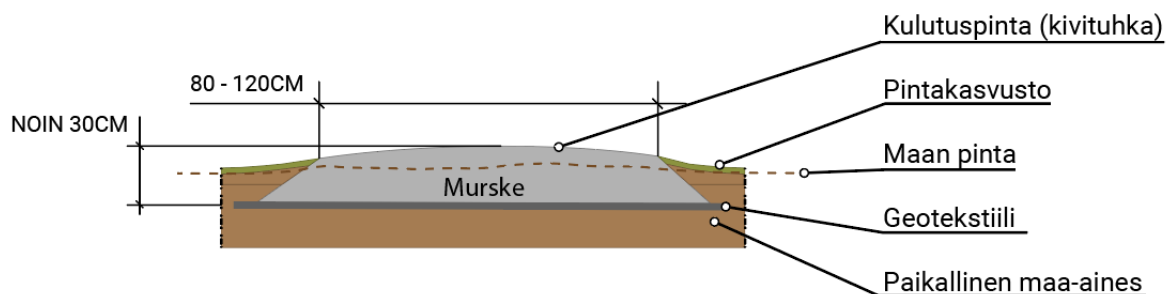

Sektor 1.

Maapohja on kantava lähes koko sektorilla. Reittiosuus rakennetaan kiviaineksista niin pitkälle kuin mahdollista.

Sorastetun polun rakennustapa

Pintamaa poistetaan rakennusuralta ja uran pohjalle asennetaan tarvittaessa suodatinkangas. Pohjakerrokseksi tiivistetään noin 20 - 25 cm 0-55 mursketta ja pintaan asennetaan noin 5cm kivituhkaa. Sorapatjan reunojen sortuminen ehkäistään viistämällä ne 1:1 ja painamalla reittiuralta poistettu pintamaa sorapenkan reunaa vasten.

Sorastetun polun rakenneleikkaus

Kuvia sektorilta 1.

Pitkospuiden rakennustapa

Rakentaminen aloitetaan merkitsemällä linja maastoon. Linjauksen on hyvä olla mahdollisimman suora ja kulkea kantavampien kohtien kautta, mutta kuitenkin niin, että vältetään turhat mutkat ja ylimääräinen rakenteen pidentyminen.

Alimmaksi asennetaan poikittaiset **tukipuut**, jotka tehdään esim. kyllästetystä 150×150 mm puutavarasta. Tukipuut lasketaan suon pinnalle noin 1,5–2,0 metrin välein, ja ne jakavat kuorman laajemmalle alalle, jolloin pitkos pysyy vakaana pehmeässä maastossa.

Tukipuiden päälle asetetaan pitkittäiset **juoksut**, jotka rakennetaan esim. samasta kyllästetystä 150×150 mm puutavarasta. Juoksut kulkevat pitkoksen suuntaisesti ja ne kiinnitetään tukipuihin tukevasti.

Juoksujen päälle rakennetaan **kansilankutus** poikittain. Kansi tehdään 70 mm paksusta tuoreesta sahapintaisesta tuppilankusta, ja lankkujen väliin jätetään 5–10 mm rako veden poistumisen ja puun kuivumisen varmistamiseksi. Lankut kiinnitetään juoksuihin ruostumattomilla tai kuumasinkityillä kiinnikkeillä, vähintään kaksi kiinnitystä kutakin lautta kohden.

Esimerkkikuva pitkospuista

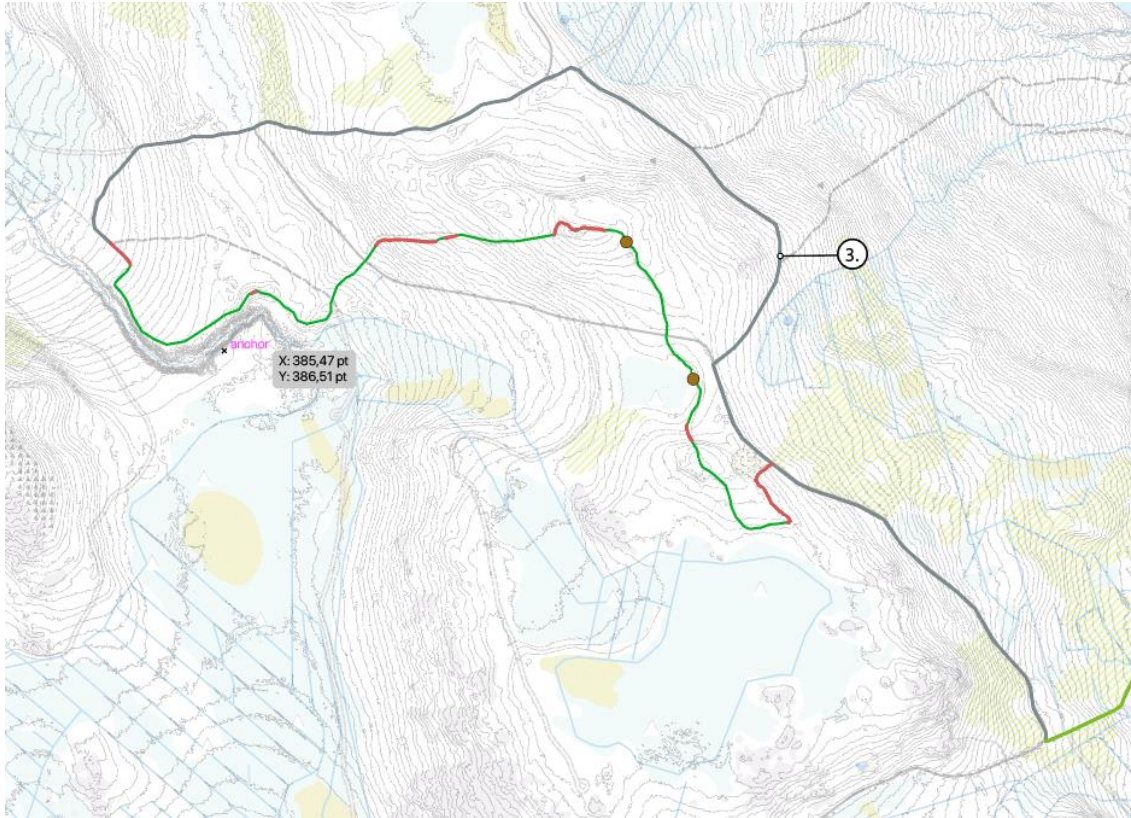
3.2. Metsätieuran niittäminen (2,3km)

Sektor 2.

Metsätiestä niitetään polkumainen uraleveys, jotta polkuajotunnelma säilyy. Niittämiseen voidaan käyttää esimerkiksi raivaussahaa, joka on varustettu nurmiterällä. Nurmiterällä heinikon saa niitettyä maanpinna myötäisesti, jolloin pinnasta tulee rullaavampi.

3.3. Sora- / metsätie - ei vaadi toimenpiteitä (4,4km)

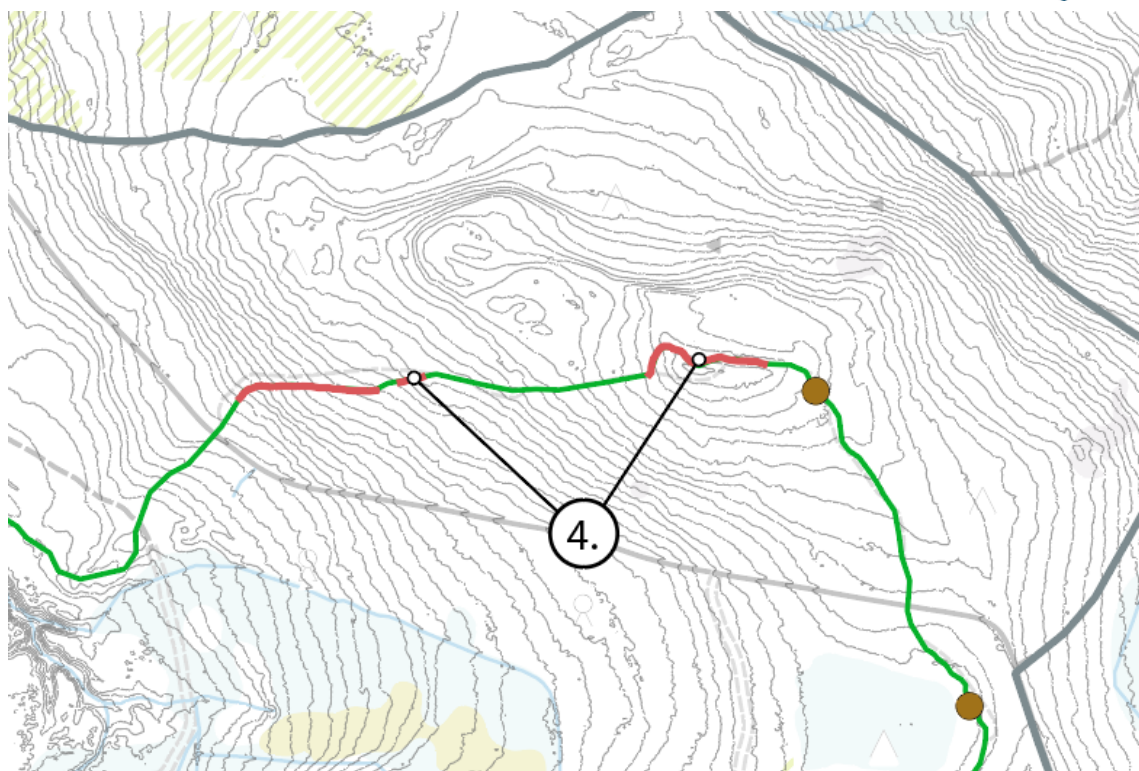
Sektori 3.

Salmenvaaran tie ja vaaran pohjoispuolelta kulkeva metsätie soveltuvat sellaisinaan osaksi reittiä.

Metsätie Salmenvaaran pohjoispuolella

3.4. Kivikkoisen polku-uran parantaminen (180m)

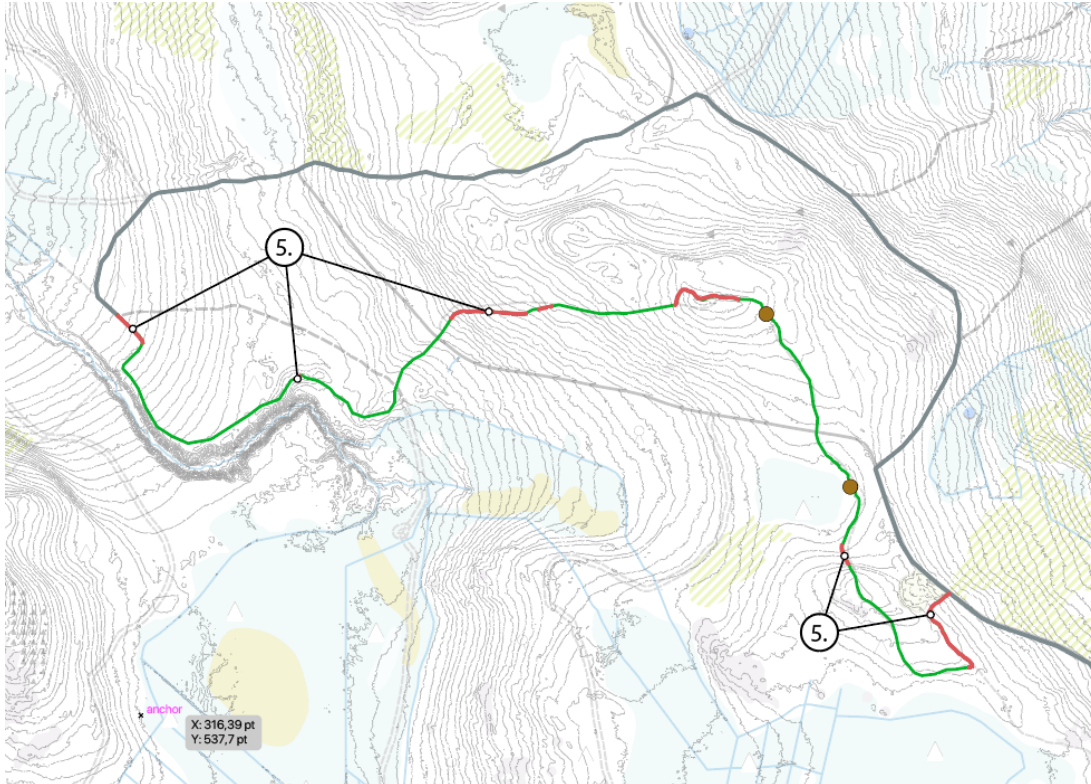
Sektorit 4.

Reitille valituilla luonnonpoluilla on kaksi lyhyttä kivikkoisempaa osuutta. Nämä osuudet saadaan vastaamaan reitin muiden osuuksien vaikeustasoa pienillä käsityökaluin toteutettavilla toimenpiteillä. Kiviä kääntämällä ja upottamalla saadaan rakennettua riittävän helppo ajopinta. Kivikkoja helpottamalla saadaan reitin käyttäjät pysymään halutulla uralla.

Kiviä polkupohjalla

3.5. Epäselvän polku-uran parantaminen (460m)

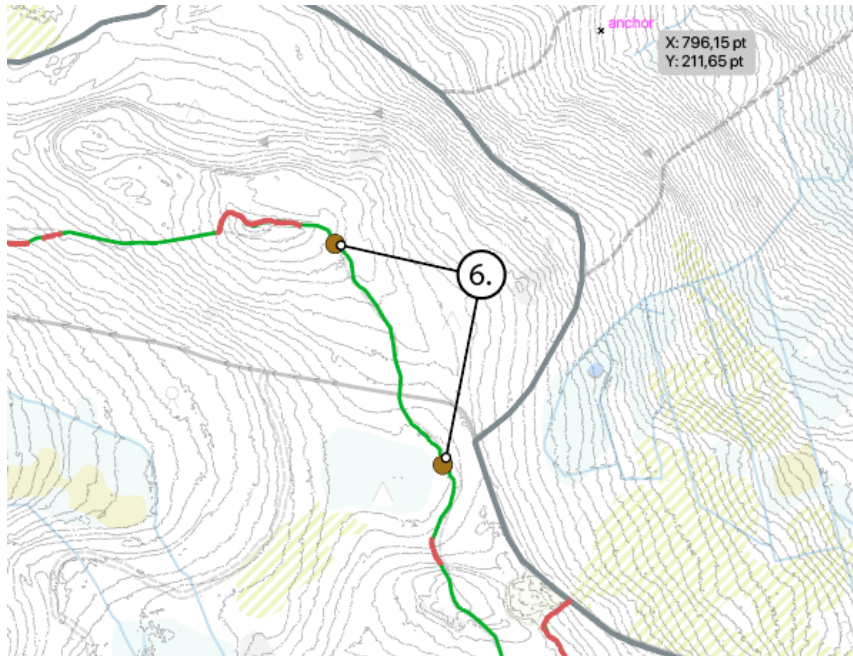
Sektorit 5.

Polku-ura on metsätöiden jäljiltä muuttunut epäselväksi ja polulle on jätetty jonkin verran hakkuujätettä. Reitistä saadaan selkeä raivaamalla ja haravoimalla hakkuujätteet pois polulta.

Hakkuujäte ja metsäkoneen jälki hävittävät polku-uran

3.6. Maapuiden poistaminen (3 kpl)

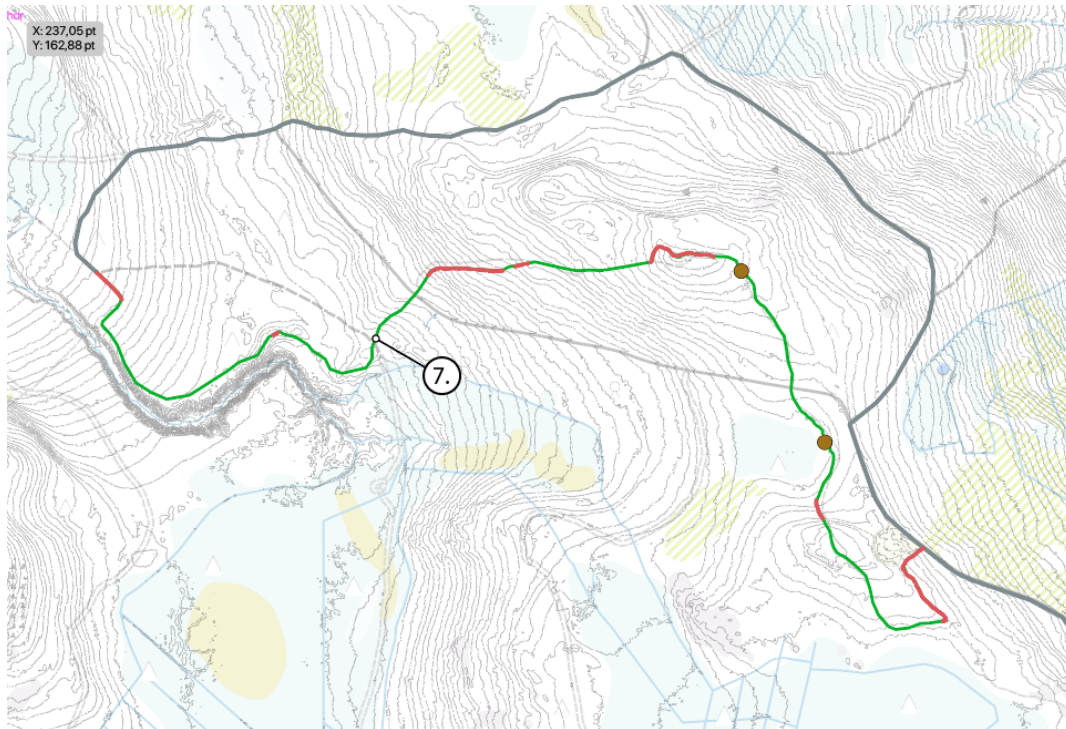

Reitin päälle on kaatunut 3 suurempaa puuta. Puut katkaistaan niin, että polulle tulee noin 1,5 metrin levyinen kulkuväylä.

Maapuita polulla

3.7. Polku-ura – ei vaadi toimenpiteitä (2,3km)

Sektorit 7. (Vihreä)

Suurin osa reitille valituista luonnopoluista ei vaadi toimenpiteitä. Reitillä on pitkiä jaksoja upeaa luonnollisesti mutkittelevaa neulaspolkua.

Upea neulaspolku Salmenvaarassa

4. Opasteet

4.1. Pääopaste (Infotaulu)

Reittikartta on pääopasteen tärkein osa. Kartalta voi paikantaa itsensä reitin lähtö- ja kiintopisteisiin. Lisäksi pääopasteessa kerrotaan kenelle reitti soveltuu ja miten reitti on opastettu. Linkki digitaaliseen opastukseen antaa kulkijalle mahdollisuuden tutustua tarkasti reitin kaikkiin tietoihin. Kartasta löytyy myös tiedot reitin ylläpitäjästä sekä palautekanava, johon voi ilmoittaa reitillä havaitsemansa ongelmat.

Opastetaulun tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Reitin tai reitistön nimi
- Pituus, kokonaisuus ja -lasku
- Reittien vaativuus symbolein ja/tai reittikuvaus, josta vaativuus selviää.
- Kulkutavat, jos tarve määritellä erikseen.
- Reitistön kartta
- Symbolien selitykset
- Reitin merkintä- ja viitoitustapa
- Toimintaohje hätätilanteita varten
- Lähtöpaikan paikkatieto/osoite
- Ylläpitäjän nimi ja yhteystiedot palautteen keräämistä varten

4.2. Suuntaopasteet

Salmenvaaran reitillä suuntaopasteita tarvitaan reitin lähtöpisteessä ja lisäksi metsäteiden ja polkujen haarautuessa osoittamaan oikea kulkusuunta.

Suuntaviitta

4.3. Jatkuva merkintä

Jatkuvan merkinnän tarkoitus on tuoda reitinkäyttäjälle tunne: "olen reitillä". Merkinnän tiheys määritetään reitin selkeyden perusteella. Epäselvissä kohdissa seuraavan merkin tulisi näkyä heti kun edellinen on ohitettu. Merkintä voi olla paljon harvemmassa, jos uratyyppejä pysyy samanlaisena ja risteäviä uria ei ole.

Rakennettavilla osuuksilla uusi pinnoitettu polku toimii "opasteena" ja jatkuva merkintä voi olla harvahko.

Puihin merkitseminen on yleisesti käytetty tapa kotimaisilla ulkoilureiteillä. Helsingin keskuspuiston reitillä (kuva 1) merkki on valmistettu alumiinista, johon on liimattu heijastava tarra. Ounasvaaralla merkintä on maalattu puuhun (kuva 2). Kirkas väri ja kontrastia antava kehys auttavat merkin havaitsemista. Reittimerkin voi valmistaa myös vanerista ja maalata säänkestävällä maalilla (Kuva 3).

Opasteelle asennettu tolppa selkeyttää ja yhdenmukaistaa jatkuvaa opastusta ja se on puihin kiinnittämistä/maalaamista laadukkaampi tapa toteuttaa jatkuva opastaminen.

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Salmenvaaran maastopyöräreitille tarvitaan 2 infotaulua ja noin 25 suuntaopastetta.

5. Reitin kustannusarvio

REITIN KUSTANNUSARVIO	61 500€
Projektin johto, logistiikka ja muut kulut	8 400€
Sorastus ja pitkospuut	39 400€
Metsätieuran niittäminen	1 800€
Polku-uran parantaminen	5 600€
Opasteet (suunnittelu, tuotanto, asentaminen)	6 300€